

DON SCRÚDAITHEOIR

SCRÚDUIMHIR

Iomlán
na Marcanna

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2014

GAEILGE – GNÁTHLEIBHÉAL

(240 marc)

DÉARDAOIN, 5 MEITHEAMH – MAIDIN 9.30 - 11.30

STAMPA AN IONAIÐ

DON SCRÚDAITHEOIR

1. Móriomlán na n-iomlán
bun leathanaigh.

Nóta:

Ní mór an marc ag 1 thuas a bheith
mar an gcéanna leis an **IOMLÁN**
sa ghreille ar dheis.

ROINN I – CLUASTUISCINT

	CUID A		CUID B		CUID C	
Ceist	1	2	1	2	1	2
Marc						

DON SCRÚDAITHEOIR

ROINN	CEIST	MARC
II	1	
	2	
	3	
III	4	
	5	
	6	
IOMLÁN		
CLUASTUISCINT		
MÓRIOMLÁN		
GRÁD		

N. B. Bíodh na freagraí i nGaeilge ach amháin nuair nach gá sin.

CUID A

Cloisfidh tú giota cainte ó bheirt daoine óga sa chuid seo. Cloisfidh tú gach giota díobh **faoi dhó**. Beidh sos tar éis gach giota a chloisfidh tú chun seans a thabhairt duit na ceistanna a bhaineann le gach giota cainte a fhreagairt. Éist go cúramach leis na giotáí cainte agus líon isteach an t-eolas atá á lorg sna greillí ag **1** agus **2** thíos.

1. An Chéad Chainteoir

Ainm	<i>Caitriona Ní Fhaoláin</i>
Cár rugadh Caitriona?	
Cén obair a dhéanann a máthair?	
Cad iad na caithimh aimsire is fearr le Caitriona?	

2. An Dara Cainteoir

Ainm	<i>Aodh Ó Gallchóir</i>
Cé mhéad deirfiúr atá ag Aodh?	
Ainmnigh cara amháin atá ag Aodh.	
Cá raibh sé lena chairde aréir?	

CUID B

Cloisfidh tú fógra agus píosa nuachta sa chuid seo. Cloisfidh tú gach ceann díobh **faoi dhó**.

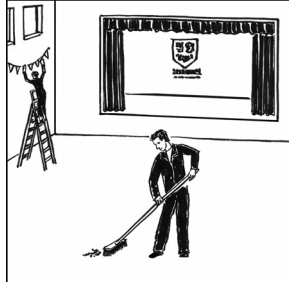
Éist go cúramach leo. Beidh sos tar éis gach ceann a chloisfidh tú chun seans a thabhairt duit na ceisteanna a bhaineann le gach ceann acu a fhreagairt.

1.

Fógra

(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an bhfógra seo?

(b) Cathain a bheidh cuairt an Uachtaráin ann?

(a) an tseachtain seo chugainn

(b) Dé Luain

(c) Dé hAoine

(d) i gceann coicíse

2.

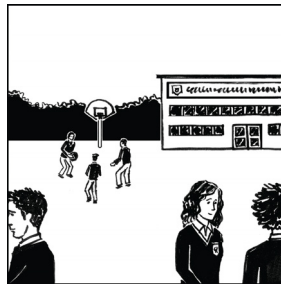
Píosa Nuachta

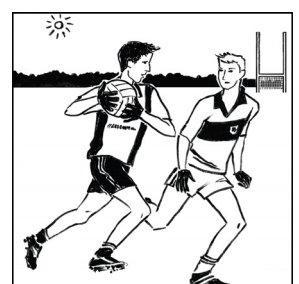
(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cén pictiúr a théann leis an bpíosa seo?

(b) Cá bhfuil Coláiste Oiriall?

(a) i gContae Lú

(b) i gContae Mhuineacháin

(c) i gContae Chorcaí

(d) i gContae Mhaigh Eo

CUID C

Cloisfidh tú **dhá** chomhrá sa chuid seo. Cloisfidh tú gach comhrá díobh **faoi dhó**. Cloisfidh tú an comhrá ó thosach deireadh an chéad uair. Ansin cloisfidh tú é ina **dhá** mhír an dara huair. Beidh sos tar éis gach míre díobh chun seans a thabhairt duit an cheist a bhaineann leis an mír sin a fhreagairt.

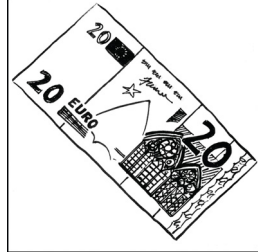
1.

Comhrá a hAon

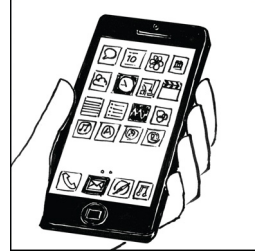
An Chéad Mhír

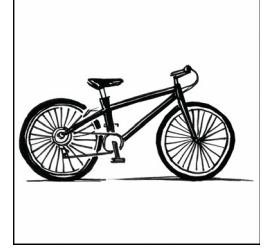
(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cad a tógadh ó Cholmán?

An Dara Mír

(b) Cad a tharla do Cholmán ar maidin?

(a) Bhí sé déanach.

(b) Bhí sé feargach.

(c) Bhí sé áthasach.

(d) Bhí sé tinn.

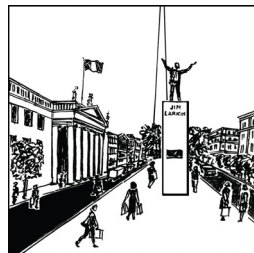
2.

Comhrá a Dó

An Chéad Mhír

(a)

(b)

(c)

(d)

(a) Cá raibh Dearbháil?

An Dara Mír

(b) Cad faoi ar labhair sí?

(a) aimsir

(b) spórt

(c) daoine óga

(d) obair

Freagair gach ceist. Scríobh na freagraí ar na ceistanna sna spásanna cuí ar an gceistpháipéar seo.

CEIST 1. Meaitseáil na pictiúir agus na fógraí/comharthaí sna boscaí thíos agus scríobh na litreacha is fearr a fhreagraíonn do na huimhreacha, dar leat, sna spásanna cuí ar an ngréille. **(30 marc)**

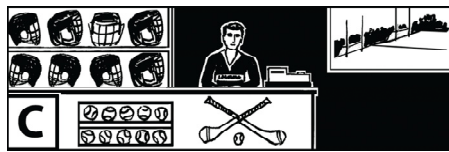
1 **Obair pháirtaimseartha**
Do dhaoine óga
Nuachtánaí Uí Mhóráin

2 **Seachain dó gréine**
Úsáid ola ghréine

3 **Taispeántas Faisin**
Éadaí na bhfear

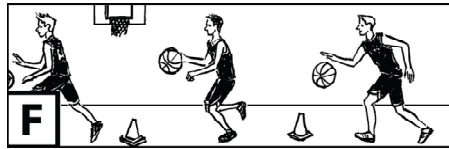
4 **Stiúideo ealaíne**
Fáilte roimh chách

5 **Cois Locha**
Bí cúramach ag snámh

6 **Clogaid iománaíochta**
Ar fáil
Siopa an chlub

7 **Cleachtadh Cispheile**
Inniu 4 p.m. - 5 p.m.

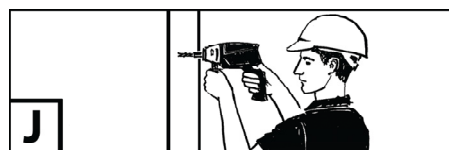
8 **Tógálaí den scoth**
Fón : 083 5692764

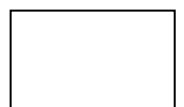
9 **Ranganna Matamaitice**
Gach Céadaoin
7 p.m. - 9 p.m.

10 **Tithe ar díol**
Ar phraghsanna ísle

Uimhir	Litir
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

CEIST 2. Freagair do rogha **dhá** cheann de (a), (b), (c).

(30 marc)

(a) Léigh an **fógra** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis.

(15 mharc)

Sladmhargadh

Tairiscintí

Sladmhargadh

Lacáiste ar gach rud go dtí deireadh na míosa

Duit féin

- Teilifís iniompartha – feiliúnach do do phóca nó mála láimhe
- Fón póca – cnaipí móra air **agus** éasca a úsáid
- Cúisín don suíochán sa charr nó san oifig
- Spéaclaí gréine

An Teach

- Cófraí bróg – do 10 bpéire nó 20 péire
- Cófraí leabhar
- Leapacha – singil agus dúbailte
- Toilg agus cathaoireacha uilleann

An Gairdín

- Píobáin uisce
- Uirlisí garraíodóireachta
- Gach saghas bláthanna
- Cathaoireacha agus boird ghairdín

Conas iad a ordú:

Ar líne: www.tairiscintí.com

Fón: 01- 49107652

Cuir foirm ordaithe tríd an bpost

(i) Cathain is féidir lacáiste a fháil?

(ii) Luaigh rud **amháin** faoin bhfón póca atá ar fáil.

(iii) Cén sórt leapa atá ar fáil?

Don Scrúdaitheoir
Iomlán reatha →

+

=

AER CHLÉIRE

Eolas taistil

Riachtanas speisialta agat?

- Tá cathaoireacha rothaí ar fáil
- Cead ag madraí treorach taisteal le daoine dalla

Labhair linn *dhá lá* roimh imeacht duit
agus
Déanfaimid ár ndícheall cabhrú leat

Bagáiste ceadaithe i gcábán an eitleáin

Mála amháin an paisinéir – 55 cm × 40 cm × 24 cm ar a mhéad

Le cur isteach sna taisceadáin os cionn na suíochán

Gléas ceoil – más féidir é a stóráil sna taisceadáin

Bagáiste ceadaithe i mbolg an eitleáin

Gach paisinéir – mála amháin 20 kg

Fearas spóirt – rothar nó mála gailf an duine

Teagmháil

Fón: 051-4597312   **Ríomhphost:** eolas@aerchleire.ie   **Brabhsáil:** www.aerchleire.ie

(i) Luaigh rud **amháin** atá ar fáil do phaisinéirí le riachtanas speisialta.

(ii) Cén áit i gcábán an eitleáin a gcuirfidh na paisinéirí a málaí?

(iii) Cé mhéad mála atá ceadaithe do gach paisinéir i mbolg an eitleáin?

GAEI LINN

Ranganna Gaeilge do Dhaoine Fásta - Sráid an Dáma – Lár na Cathrach

Ranganna ar siúl

- Dhá oíche sa tseachtain: 6.30 p.m. – 9.30 p.m.
- Dé Sathairn: 9.30 a.m. – 12.30 p.m.

Ranganna Gaeilge

Cad a bheidh ar siúl sna ranganna?

- Béim ar labhairt na Gaeilge
- Comhrá beirte agus grúpa

Leibhéil na ranganna

- Trí leibhéal: Bunrang, Meánrang agus Ardrang
- Comhairle ar fáil faoin rang is fearr do gach duine

Scéal Ghael-Linn

Mairéad Ní Chinnéide

Costas agus clárú

- €200 ar chúrsaí sé huairte is tríocha
- Foirmeacha iarratais ar fáil ón oifig

Tuilleadh Eolais

Fón: 01-685049 **Ríomhphost:** eolas@gaellinn.ie **Brabhsáil:** www.gaellinn.ie

(i) Cé mhéad oíche sa tseachtain a bheidh na ranganna ar siúl?

(ii) Luaigh na trí leibhéal ranganna atá ann?

(iii) Cén costas atá ar na cúrsaí?

CEIST 3. Freagair (a) agus (b) anseo.

(60 marc)

(a) Léigh an **sliocht** seo a leanas agus freagair na ceisteanna a ghabhann leis.

(30 marc)

Cillian Murphy - Aisteoir Cáiliúil

1. Fiú mura maith leat na scannáin, is cinnte gur chuala tú caint ar Chillian Murphy. Bhí páirt aige sa scannán cáiliúil *The Wind That Shakes the Barley* sa bhliain 2006. Agus bhí sé sa ról Dr Jonathan Crane (Scarecrow) sna trí scannán *Batman*. Tá go leor scannán cáiliúil déanta aige le blianta beaga anuas.

2. Rugadh agus tógadh Cillian Murphy i gCorcaigh. Chuaigh sé ar scoil i gColáiste na Toirbhearta i gCathair Chorcaí. Le linn dó bheith ar an scoil sin ghlac sé páirt i ndráma a cuireadh ar siúl ann. Thaitin sé go mór leis agus bhain sé an-sásamh as a bheith ar stáitse. Mhol a mhúinteoir Béarla dó ag an am a bheith ina aisteoir.

3. Ach nuair a d'fhág sé an scoil ba mhian leis a bheith ina rac-cheoltóir. An giotár an uirlis cheoil ab fhearr leis. Bhí sé féin agus a dheartháir Páidí ag seinm le bannaí ceoil éagsúla ar feadh cúpla bliain. Tá an-suim aige sa cheol fós, áfach. Is breá leis éisteacht le gach saghas ceoil agus dul chuig ceolchoirmeacha.

4. D'éirigh Cillian as an gceol mar shlí bheatha agus thosaigh sé cúrsa dlí in Ollscoil Chorcaí. Níor thaitin an cúrsa dlí leis, áfach, agus d'fhág sé an Ollscoil tar éis bliain amháin. I rith na bliana sin ghlac sé páirt i gcúpla dráma le Cumann Drámaíochta na hOllscoile. Arís, bhain sé an-taitneamh as a bheith ar stáitse. Bhí sé soiléir freisin go raibh tallann iontach aisteoireachta aige. Tá sé ag obair mar aisteoir ó shin.

5. Tá Cillian pósta le Yvonne McGuinness. Is ealaíontóir í. Bhuail siad lena chéile nuair a bhí Cillian ag seinm ceoil. Tá beirt mhac acu agus tá cónaí orthu i Londain. Is duine príobháideach é agus ní maith leis labhairt faoina shaol pearsanta ach déanann sé a chuid cainte ar an stáitse.

(i) Ainmnigh scannán **amháin** a raibh Cillian Murphy páirteach ann. (Alt 1)

(ii) Cad a mhol a mhúinteoir Béarla dó? (Alt 2)

(iii) Cén uirlis cheoil ab fhearr le Cillian Murphy? (Alt 3)

(iv) Cé mhéad bliain a chaith sé ar an Ollscoil? (Alt 4)

(v) Cathain a bhuail sé féin agus a bhean, Yvonne, le chéile? (Alt 5)

Don Scrúdaitheoir
Iomlán reatha →

+

=

Malala Yousafzai – Cailín Cróga Inspioráideach

1. Is duine cróga í Malala Yousafzai gan dabht. Rugadh agus tógadh i mBaile Mingora sa Phacastáin í. Nuair nach raibh Malala ach dhá bhliain déag d’aois bhí an Taliban ag iarraidh scoileanna na gcaoilíní a dhúnadh ina ceantar. Bhí an misneach ag Malala a rá go poiblí nach raibh sé sin ceart.
2. Ní raibh an Taliban sásta léi. Rinne siad iarracht í a mharú agus í ar a bealach abhaile ar bhus scoile ar an 9 Deireadh Fómhair, 2012. Níor maraíodh Malala ach goineadh go dona í. Chaith sí tamall fada san ospidéal ina dhiaidh sin.
3. Rugadh Malala Yousafzai ar an 12 Iúil, 1997. Ciollaíonn a céad ainm ‘faoi bhrón’. Nuair a bhí sí ag fás suas in Mingora bhí sí ina cónaí lena beirt deartháireacha óga, lena tuismitheoirí agus le dhá pheata sicín.
4. Tá an-suim ag a hathair, Ziauddin Yousafzai, san oideachas. Tá roinnt scoileanna aige. *Khushal Public School* is ainm dóibh. Is file é freisin. Creideann sé gur duine speisialta í Malala. Nuair a bhí Malala ina cailín óg ba mhínic a d’fhan sí ina suí go déanach san oíche ag caint lena hathair faoin bpolaitíocht agus faoi chúrsaí an tsaoil.

5. Tá Malala ina cónaí i Sasana faoi láthair. Tá clú agus cáil uirthi ar fud an domhain anois agus tá go leor gradam bronnta uirthi. Anuraidh bhronn Amnesty International gradam *Ambassador of Conscience Award* uirthi i mBaile Átha Cliath. Tá sí fós ag labhairt amach ar son daoine óga ar fud an domhain nach mbíonn seans acu dul ar scoil. Tá leabhar scríofa aici freisin, *I Am Malala*. Cinnte is duine cróga inspioráideach í.

(i) Cad a bhí an Taliban ag iarraidh a dhéanamh sa Phacastáin? (Alt 1)

(ii) Cá raibh Malala nuair a rinne an Taliban iarracht í a mharú? (Alt 2)

(iii) Cén saghas peata a bhí ag muintir Mhalala? (Alt 3)

(iv) Cén rud a bhfuil an-suim ag athair Mhalala ann? (Alt 4)

(v) Cathain a bronnadh an gradam uirthi i mBaile Átha Cliath? (Alt 5)

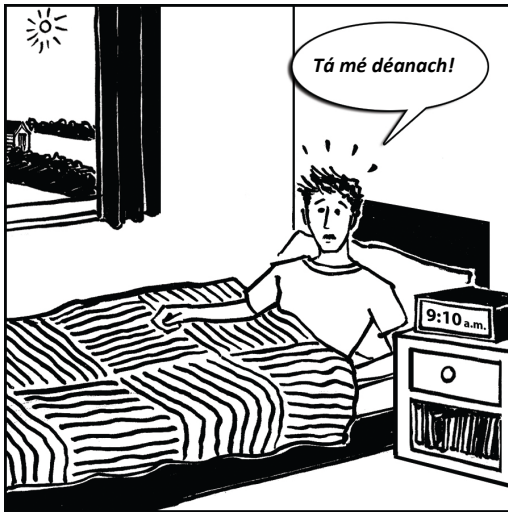

Téigh ar aghaidh
go dtí an chéad
cheist eile ar
Leathanach 14

Litir

Bhí tú i dtrioblóid ar scoil cúpla uair le déanaí. Scríobh litir faoi chuig d'aintín.

Luaigh na pointí seo sa litir:

- cén fáth a raibh tú déanach
- cad a d'iarr do mháthair ort
- cad a rinne an príomhoide
- cén fáth a raibh ort leabhar nua Gaeilge a cheannach.

Scríobh an litir sa bhosca ar lch 15.

Don Scrúdaitheoir Iomlán reatha →	+	=	
--------------------------------------	---	---	--

(b) Alt / Cuntas (15 líne nó mar sin).

Is tusa Máire nó Eoin, duine de na daoine óga atá sna pictiúir thíos. Scriobh síos an scéal atá léirithe sa tsraith pictiúr. Is tusa atá ag insint an scéil.

Scriobh an freagra sa bhosca ar lch 17.

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán